

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/13/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114202994
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114202994.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Martina Fil'akovského v právnej veci žalobkyne: D. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., I. D. XXX, právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Svidník, ul. Sov. Hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516 so sídlom Bratislava, Pribinova 25, v konaní o určenie neprijateľnosti poplatku a vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 9.12.2014, č. k. 15C/40/2014-97, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom určil, že poplatok 215,75 Eur, ktorý dojednáva žalovaný so spotrebiteľmi spočívajúci v možnosti odkladu splatnosti maximálne troch akýchkoľvek splátok úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že účastníci konania uzavreli zmluvu o revolvingovom úvere poskytnutím úveru 1.500 Eur so zmluvne dojednanou zmluvnou odmenou (čo je úrok z úveru). Nemalo by byť vážnejších pochybností o tom, že zmluva je spotrebiteľská, koncipovaná na vopred pripravenej predtlačí, teda formulárová. Úrok z úveru bol až 70,01 % ročne, a takéto dojednanie výšky „dohodnutých“ úrokov aj napriek tomu, že má ísť o prejav zmluvnej voľnosti účastníkov zmluvy, je priečiaci sa dobrým mravom. (§ 3 OZ) V takomto prípade je podľa § 39 Občianskeho zákonníka zmluvné dojednanie v rozpore s dobrými mravmi, teda neplatné. Dojednanie úrokov z úveru pre občana - fyzickú osobu v miere viac ako 70 % ročne významne prevyšuje priemernú mieru úrokov, ktoré boli v rovnakom období ako uzatvárala zmluvu žalobkyňa 12,93 % ročne z nových úverov poskytovaných obchodnými bankami obyvateľstvu so začiatočnou dobou fixácie 1 až 5 rokov. V dôsledku toho dospel súd k záveru, že dojednanie o zmluvnej odmene za úver je neplatné a žalobkyňa mala povinnosť splatiť žalovanému len sumu skutočne čerpanej istiny úveru (napr. NS SR 5Cdo 26/11).

Rovnaký záver odôvodňuje posúdenie zmluvy aj s odkazom na ust. § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z., v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, pretože v obligatórnych náležitostiach zmluvy o spotrebiteľskom úvere zákon v ust. § 9 ods. 2 v pod písm. k/ vyžaduje, aby v zmluve bolo presne špecifikované, aká je výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov, iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia. Tento nedostatok zákon sankcionuje tým,

že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd preto jednoznačne ustálil, že povinnosťou žalobkyne bolo uhradiť žalovanému len reálne poskytnuté finančné prostriedky, po odpočítaní poplatku 215,75 Eur, ktorú sumu si žalovaný z úveru odrátal (žalovaný to potvrdil aj vo svojom písomnom vyjadrení) a táto mala byť započítaná ako pohľadávka žalovaného spočívajúca v zaplatenej odmene za odklad splátok úveru podľa č.l. 8 zmluvy. Súd posúdil celú konštrukciu služby odkladu splátok a odplaty za ňu, ako je definovaná v č.l. 8 zmluvy za neprijateľnú, výrazne zhoršujúcu postavenie spotrebiteľa - žalobkyne ako neprijateľnú v zmysle § 53 ods. 5 OZ, aj neplatnú. Takýto záver zodpovedá skutočnosti, že podľa dojednaní si žalovaný odplatu vyúčtoval v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či žalobkyňa bude mať o takúto „službu“ záujem, alebo nie, resp. či jej táto bude poskytnutá, alebo nie (na jej poskytnutie nemá dlžník podľa zmluvného dojednania právny nárok) a odmena ako taká je neprimerane vysoká, keď suma 215,75 Eur dosahuje takmer výšku súčtu troch splátok (3 x 80,37 Eur = 241,11 Eur), ktoré môžu byť odložené. Takáto dohoda podľa názoru súdu spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa. K námietke žalovaného, že zmluvná podmienka je dohodnutá individuálne a preto nepodlieha súdnej kontrole súd uvádza, že z výsluchu vypočutého svedka v súvisiacom konaní sp.zn. 20C 9/2014, ktorý zhodou okolností ako obchodný zástupca uzatváral za žalovaného zmluvu aj so žalobkyňou uviedol, že bolo podmienkou uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere aj uzatvorenie dohody o poskytnutí služby, nakoľko táto dohoda sa uzatvárala pri každej zmluve o revolvingovom úvere. Z toho je možné prijať jednoznačný záver, že dohoda individuálne dojednaná nebola, a preto podlieha súdnej kontrole. Súd vyhodnotil zmluvnú podmienku ako neprijateľnú, a teda aj neplatnú, pokiaľ si žalovaný sumu 215,75 Eur ako poplatok za odklad splátok automaticky započítal voči žalobkyni a o takto zníženú sumu jej poskytol úver, došlo na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobkyne, a preto je žalobkyňou uplatnený nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v požadovanej výške 215,75 Eur dôvodný. Súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 215,75 Eur.

O trovách konania súd rozhodne v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozhodnutie zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Alternatívne požadoval rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal, že súd v odôvodnení rozsudku neuviedol akékoľvek zdôvodnenie, podľa ktorého by mal byť poplatok neprijateľnou podmienkou. Z rozsudku tiež nie je zrejmé, ako a či súd zohľadnil, že údajný poplatok je cenou plnenia. Výška odplaty totiž predstavuje dohodu o cene služby, a teda nie je v zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou. Poukázal na to, že dohoda o poskytnutí služby upravuje situáciu, ktorá nie je žiadnym zákonom regulovaná. Ide teda o úpravu, ktorá postavenie spotrebiteľa žiadnym spôsobom oproti zákonu nezhoršuje. Namietla závery súdu založené na výpovedi svedka z iného konania a tiež tvrdenia žalobcu, že mal údajne podpisovať niečo s čím sa neoboznámil.

Žalobkyňa navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd v zmysle zásad ustanovenia § 212 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd poukazuje na to, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s ratio legis zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Za neprijateľnú považuje súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (takzvaná teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch).

Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členský štát môže judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, *Freiburger Kommunalbauten* cit. „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované na to, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 ako nekalú.“

Z obsahu spisu je zrejmé, že zmluvou o revolvingovom úvere č. 8300051068 poskytol žalovaný žalobkyni revolvingový úver v úverovom limite 1.500,- Eur so splatnosťou úveru v splátkach v počte 42 vo výške 80,37 Eur vrátane úrokov. Uvedená zmluva je spracovaná ako formulárová zmluva.

Zmluvné dojednanie v bode 8 tejto úverovej zmluvy nie je formulované tak, že ak spotrebiteľ skutočne chce odklad splátok, môže si ju aktivovať (prípadne vykonať úkon, ktorý by bolo možné považovať za súhlas s jej využívaním za poplatok), ale naopak tak, že službu napriek tomu, že ju spotrebiteľ ešte nepotrebuje a zjavne ani nechce, zaplatí poplatok vo výške 215,75 Eur. Mesačná splátka je vo výške 80,37 Eur. Za odklad troch splátok, t.j. splátok vo výške 241,11 Eur, by mal spotrebiteľ podľa dojednania vopred, t.j. už pri uzavretí zmluvy, uhradiť poplatok vo výške takmer dosahujúcej samotný súčet odložených splátok (resp. 14 % poskytnutého úveru). Hrubá nerovnováha v právach a povinnostiach je preto nepochybná.

V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že v zmysle citovaného ustanovenia § 54 ods. 2 O.s.p. v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší, ako aj na nemeckú názorovú líniu týkajúcu sa výkladu zmluvných dojednaní v spotrebiteľských zmluvách (s ktorou sa stotožňuje). Vrchný krajský súd v Brandenbure (Brandenburgisches Oberlandesgericht) v rozhodnutí z 21.06.2006 č. k. 7 U 17/06 konštatoval, že „Pri skúmaní neprijateľnej povahy zmluvných podmienok súd v súlade s rozhodovacou líniou Spolkového súdneho dvora (BGH) potvrdil, že je potrebné vychádzať z najneprijateľnejšieho výkladu, aký pri posudzovaných zmluvných podmienkach vôbec prichádza do úvahy“. Pri aplikácii teórie najnepriaznivejšieho výkladu súd dospel k záveru, že zmluvná formulácia poplatku za odklad splátok je spôsobilá poškodiť spotrebiteľa.

Pokiaľ odvolateľ poukazuje na to, že cena plnenia nemôže byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou, odvolací súd má za to, že v predmetnom spore sa posudzuje komplexne celá táto dohoda, nie len výška stanoveného poplatku (resp. cena ako argumentuje odvolateľ), ktorý však nepochybné vzhľadom na to, že predstavuje 14 % poskytnutého úveru len potvrdzuje záver o neprijateľnosti celej tejto zmluvnej podmienky.

Navyše je potrebné konštatovať, že zo súdnej kontroly by bola vylúčená sporná dohoda, ak by bola individuálne dojednaná. Tento názor je však spochybnený už tým, že ide o formulárovú dohodu. Žalovaný opak toho v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka žiadnym spôsobom nepreukázal.

Vo vzťahu k uvedenému poukazuje odvolací súd na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci *Aziz C-415/11*: „na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní.“

Článok 3 ods. 3 smernice sa má vykladať v tom zmysle, že príloha, na ktorú odkazuje toto ustanovenie, obsahuje len orientačný a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré možno považovať za nekalé.“

Rovnako tak rozsudok Súdneho dvora Európskeho súdu vo veci *Caja de Ahorros C-484/08* cit. „Článok 4 ods. 2 a článok 8 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa musia vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá umožňuje súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.“

Článok 2 ES, článok 3 ods. 1 písm. g) ES a článok 4 ods. 1 ES nebránia takému výkladu článku 4 ods. 2 a článku 8 smernice 93/13, podľa ktorého členské štáty môžu prijať vnútroštátnu právnu

úpravu umožňujúcu súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.“ S poukazom na uvedené nie je ani v tomto smere odvolacia námietka dôvodná.

Súd prvého stupňa rozhodnutie riadne a presvedčivo odôvodnil. Jasne a zrozumiteľne dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov na bezdôvodné obohatenie a obranou proti takému uplatneniu (porov. rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 383/06, II. ÚS 85/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 115/03). Ani v tomto smere neboli odvolacie námietky žalovaného dôvodné.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa s poukazom na ust. § 224 ods. 4 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.